

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 6. 11. 2008
Č.j.:ČÚZK 5775/2008-11

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty do Černé Hory

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	20. - 23. 10. 2008, Bečići, Černá Hora
c) Přesné znění názvu akce	EuroGeographics Meeting
d) Účastníci cesty	Ing. Jaroslav Bačina, Katastrální úřad pro Královéhradecký kraj
e) Datum zpracování zprávy	6. 11. 2008
f) Cestovní zprávu schválil dne	předseda ČÚZK

2. Časový přehled pracovní cesty

Pondělí 20. 10. 2008

- odlet z Prahy Ruzyně do Podgorici přes Vídeň

Úterý a středa 21. 10. – 22. 10. 2008

- odborný program

Čtvrtek 23. 10. 2008

- odlet z Podgorici do Prahy Ruzyně přes Vídeň

3. Program - projednávané otázky

Jednání pracovní skupiny pro katastr a pozemkovou knihu EuroGeographics bylo uspořádáno ve spolupráci s Ministerstvem financí Černé Hory, Světovou bankou a Německou společností pro technickou spolupráci (GTZ). Jednání se uskutečnilo v hotelu Splendid v městečku Bečići v Černé Hoře a účastnilo se ho 92 účastníků z 25 evropských zemí a USA. Zájem o jednání projevil i sdělovací prostředky.

Hlavním projednávaným tématem byl vliv směrnic Evropské unie na činnosti katastru, a to především směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu. Součástí závěrečné sekce byla panelová diskuse zástupců katastrálních agentur zemí bývalé Jugoslávie a Ázerbájdžánu.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

První den jednání zahájil Mico Orlandic, ředitel Ústředního úřadu pro nemovitosti Černé Hory. Své uvítací projevy přednesli také Vujica Lazovic, náměstek ministra pro ekonomiku Černé Hory, Rajko Kuljača, představitel kraje Budva, Božena Lipej, předsedkyně pracovní skupiny EuroGeographics, Victoria Stanley ze Světové banky, Yvonne Mueller z GTZ a Heinrich Tilly z bavorského úřadu pro měření a informace Geobasis (LGB).

Další blok jednání byl věnován prezentacím Ústředního úřadu pro nemovitosti Černé Hory. Prezentace o stavu a vývoji katastru nemovitostí v Černé Hoře přednesli **Mirjana Ljumović, Božidar Pavićević a Snjezana Šoškić.**

Organizační struktura resortu katastru v Černé Hoře spadá pod Ministerstvo financí a je tvořena 21 regionálními katastrálními pracovišti, které jsou řízeny Ústředním úřadem pro nemovitosti Černé Hory. V síti WAN, kterou jsou propojena jednotlivá pracoviště s ústředním úřadem, je zapojeno celkem 30 serverů a 350 pracovních stanic.

V letech 2006 až 2007 se zvýšil počet zápisů do katastru z 25.000 na dvojnásobek. Počet zaměstnanců zůstal nezměněn, takže je třeba hledat cesty ke zlepšení a zefektivnění existujících služeb a zavedení moderních informačních technologií.

Katastr obsahuje údaje o 1,5 milionu parcel a 305 tis. budov vedených na 315 tis. vlastnických listech. Pro 29 obcí jsou v katastru evidovány popisné i grafické údaje o nemovitostech, v 513 obcích pouze popisné údaje a pro 253 obcí jsou k dispozici jen soupisy majetku. Téměř 50 % území státu nebylo dosud v terénu zaměřeno. Střednědobý program na léta 2008-2013 počítá se zaměřením dalších oblastí státu, budováním katastru

inženýrských sítí a registru adres a prostorových objektů, a to především pro města Podgorica, Bijelo Polje, Berane a pro oblasti s plánovanou výstavbou dálnice. V současné době se dokončuje zpracování popisných a grafických dat pro 27 obcí, což představuje území o rozloze 88 tis. ha. V roce 2007 bylo katastrálními pracovišti provedeno 59 tis. správních řízení a bylo vydáno 50 tis. výpisů z katastru a 197 tis. kopií listin. Práva jsou do katastru zapisována na principu vkladu, priority, materiální publicity, legality a spolehlivosti.

Síť permanentních stanic GPS MontePOS umožňuje příjem signálů satelitů systémů GPS i GLONASS. Užívání sítě je od června 2008 zpoplatněno.

Základní státní mapové dílo obsahuje 307 mapových listů v měřítku 1:5000 z let 1968 až 1985 (15% území státu) a 200 mapových listů v měřítku 1:10000 z let 1953 až 1970 (45% území státu). Toto mapové dílo není aktualizováno a ani digitalizováno. V současné době se pracuje na projektu tvorby základní mapy v měřítku 1:5000 vyhotovené na základě fotogrammetrického měření. Digitální ortofoto pokrývá 60% území státu. Nedávno byly zahájeny práce na tvorbě digitálního modelu terénu.

Katastr je financován ze státního rozpočtu a projektů Světové banky, japonské vlády a dalších organizací. Od června 2008 jsou zeměměřické činnosti vykonávány pouze subjekty s oprávněním uděleným na období 5 let. Dosud bylo oprávnění vydáno 28 domácím a 11 zahraničním subjektům. Ústřední úřad pro nemovitosti Černé Hory se stal členem EuroGeographics a zapojuje se do projektu INSPIRE. Bližší informace o katastru v Černé Hoře je možno získat na stránkách www.nekretnine.cg.yu.

Clive Rumbold z Delegace Evropské komise v Černé Hoře se ve svém vystoupení zabýval obecnými otázkami transpozice a implementace směrnic Evropského parlamentu a Rady o uznávání odborných kvalifikací a o službách na vnitřním trhu do právního systému Černé Hory.

Wilhelm Zeddies (Německo) přednesl prezentaci o požadavcích, které jsou v Evropě kladeny na zeměměřiče při výkonu zeměměřických činností pro účely katastru. Tyto požadavky jsou formulovány v dokumentu nazvaném Evropské požadavky na činnost katastrálních zeměměřičů. Na základě odpovědí 25 evropských států na dotazník vypracovaný pracovní skupinou pro katastr a pozemkovou knihu v EuroGeographics byla v červnu 2008 vydána konečná verze tohoto dokumentu, který je k dispozici na stránkách EuroGeographics. Mezi hlavní požadavky při udělování úředního oprávnění patří vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání v oboru geodézie nebo v příbuzných oborech (průměrně 4 roky studia) a odborná praxe. V případě porušení pořádku na úseku zeměměřictví jsou ve většině případů uplatňovány tyto typy sankcí: výstraha, pokuta, odejmutí oprávnění nebo zákaz činnosti. Úředně oprávněný zeměměřič je odpovědný za své úkony, jejichž výsledkem jsou data evidovaná v katastru, ale délka období, po kterou tuto odpovědnost nese, není v mnoha státech jednoznačně stanovena. Většina úředně oprávněných zeměměřičů patří v Evropě k soukromému sektoru.

Nezbytná je průběžná kontrola kvality provádění zeměměřických činností. Doporučuje se povinné pojištění úředně oprávněných zeměměřičů. Mezi hlavní kritéria při uznávání odborné kvalifikace patří vzdělání, délka praxe, zkouška a existence pojištění.

Victoria Stanley ze Světové banky zdůraznila, že Světová banka se snaží prostřednictvím svých projektů zvyšovat konkurenceschopnost, otevřenost a transparentnost trhu v oblasti katastrálního měření. Tyto cíle jsou rozvíjeny v rámci Public-Private Partnership. Projekty Světové banky jsou zaměřeny na pomoc zemím ECE regionu (střední a východní Evropa a země bývalého Sovětského svazu), a proto mají směrnice Evropského parlamentu a Rady o uznávání odborných kvalifikací a o službách na vnitřním trhu přímý vliv pouze na ty země regionu, které jsou členy EU nebo usilují o přistoupení k EU.

Jean-Yves Pirlot generální sekretář CLGE (Comité de Liaison des Géomètres Européens) se ve svém vystoupení zaměřil na otázky vzdělání a etiky zeměměřičů a jejich

vztahu k EU. Jean-Yves Pirlot porovnával různé etické kodexy zeměměřičů a informoval o požadavcích, která CLGE klade na zeměměřiče ve vztahu k jejich zákazníkům.

András Osskó ze Zeměměřického úřadu v Budapešti v úvodu svého vystoupení připomněl cíle uvedené v Lisabonské strategii, a to přeměnit EU v nejkonzukureschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku, schopnou udržitelného růstu. K tomu je třeba vybudovat a dále rozvíjet vnitřní trh s volným pohybem služeb. Největší překážkou v naplnění tohoto cíle je malá ochota členských států EU odbourat bariéry, které brání volnému pohybu služeb a které tlumí růst evropské ekonomiky. András Osskó rozlišuje bariéry na právní, institucionální a profesní.

Mezi právní bariéry patří velké rozdíly v právních systémech jednotlivých zemí, rozdílné způsoby registrace práv do katastrů a odlišné zapojení notářů a dalších právnických profesí do procesu převodu práv k nemovitostem. Za institucionální bariéry lze považovat vedení a správu katastru a pozemkové knihy v oddělených institucích (např. soudech a státních úřadech) a problém s nezávislostí kontrolních orgánů. Profesní bariéry souvisí s rozdílnými požadavky na délku a kvalitu vzdělání zeměměřičů a s požadavky jednotlivých států na prokázání speciálních znalostí, které vycházejí ze znalosti právního a historického prostředí daného státu.

Problémem je také nerozvinuté přeshraniční poskytování služeb souvisejících s převody nemovitostí. Volnému pohybu služeb poskytovaných oprávněnými zeměměřičskými inženýry může napomoci standardizace požadavků na jejich vzdělání a kvalifikaci, sladění právních systémů v jednotlivých zemích a sloučení katastru a pozemkové knihy do společné instituce.

Piroska Zalaba z maďarského Ministerstva zemědělství přednesla prezentaci o účasti privátního sektoru na činnostech katastru. Až do roku 1990 byly zeměměřičské činnosti pro účely katastru prováděny v Maďarsku výhradně státním sektorem. V roce 1997 byl zahájen Národní katastrální program, jehož cílem bylo provedení digitalizace katastrálních map především privátním sektorem formou veřejných zakázek. Financování bylo zajištěno pomocí půjček. Kvůli pomalosti celého procesu digitalizace a rostoucím požadavkům na poskytování grafických dat v digitální podobě došlo v roce 2003 k revizi tohoto projektu. Výsledkem bylo urychlení digitalizace a zvýšení objemu finančních prostředků – do konce roku 2007 byly na digitalizaci a vybudování IT infrastruktury pro vedení katastrálních map v digitální podobě použity finanční prostředky z půjčky o objemu 65,6 mil. EUR. Do konce roku 2007 byly všechny katastrální mapy převedeny do digitální podoby. Následně se ztrojnásobil počet požadavků na vydání snímku z katastrální mapy.

Wilhelm Zeddies ve své prezentaci informoval o spolupráci mezi soukromým a veřejným sektorem v Německu. Odpovědnost za oblast zeměměřičství a mapování nespadá v Německu do federální působnosti, ale do působnosti jednotlivých spolkových zemí. V každé z nich má tento rezort jinou organizační strukturu a spadá pod jiné ministerstvo, např. Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo financí nebo Ministerstvo životního prostředí. Katastr je veden na úrovni státních úřadů nebo v některých zemích na úrovni územně samosprávných celků. Všechna rozhodnutí federálního úřadu AdV jsou pouze doporučeními a musí být transformována do právního řádu jednotlivých spolkových zemí. AdV zajišťuje koordinaci společných projektů, výzkum a vývoj technických aplikací a reprezentaci Německa v mezinárodních organizacích.

Oprávnění zeměměřiči ze soukromého sektoru vykonávají zeměměřičské činnosti pro účely katastru celkem v 15 ze 16 spolkových zemích. Tato činnost patří mezi regulované profese. V Německu působí cca 1500 oprávněných zeměměřičů, kteří při své činnosti zastupují stát. Úřední oprávnění je platné pouze ve spolkové zemi, kde bylo vládou vydáno. Na kvalitu poskytovaných služeb nedohlíží komora, ale stát. Pro oprávněné zeměměřiče ze soukromého i veřejného sektoru platí stejné kvalifikační požadavky: 4 až 5 let vysokoškolského studia, 2 roky praxe a státní zkouška.

Dále následovala prezentace **Jaroslava Bačiny** o výkonu zeměměřických činností a ověřování výsledků zeměměřických činností v České republice.

Dominique Laurent se ve své prezentaci zabývala problematikou implementace směrnice INSPIRE ve vztahu ke katastrálním parcelám.

Daniel Steudler přednesl prezentaci nazvanou Vliv relevantní evropské legislativy na katastrální měření, což je i téma nově vytvořené pracovní skupiny. Jejím cílem je posoudit vliv směrnic Evropského parlamentu a Rady o uznávání odborných kvalifikací a o službách na vnitřním trhu na činnosti v katastru, rozpoznat změny, které jejich implementace přinese, identifikovat činnosti, které je třeba provést a zpracovat doporučení, jak by katastrální agentury měly na tyto nové výzvy reagovat. V průběhu roku 2009 bude zaslán katastrálním agenturám členských států EU dotazník na toto téma. Na podzim bude ze získaných odpovědí zpracován dokument, jehož finální podoba by měla být vydána nejpozději do konce roku 2009, tedy současně s termínem, ve kterém by měla být transponovaná ve všech státech EU Směrnice o službách na vnitřním trhu. Kromě zmíněných směrnic bude pracovní skupina vycházet i z následujících dokumentů: Evropské požadavky na činnost katastrálních zeměměřičů, publikace CLGE, Multilaterální dohoda o uznávání odborné kvalifikace úředně oprávněných zeměměřičů v rámci organizace Geometer Europas, dokument pracovní skupiny pro katastr a pozemkovou knihu EuroGeographics nazvaný Cadastre 2012, dokument FIG nazvaný Cadastre 2014, směrnice INSPIRE a Land Administration Domain Model.

Poslední blok jednání byl věnován prezentacím katastrálních agentur ze zemí bývalé Jugoslávie a Ázerbájdžánu. Ve svých vystoupeních se přednášející zaměřili na podání obecných informací o stavu katastru ve svých zemích a o projektech a plánech do budoucna. S prezentacemi vystoupili:

- Vesna Milić – Černá Hora
- Berden Bernarda – Slovinsko
- Desanka Popović - Srbsko
- Željko Obradović – Bosna a Hercegovina
- Zoran Mukanov - Makedonie
- Damir Pahić – Chorvatsko
- Shahin M. Panahov - Ázerbájdžán

Po krátké diskuzi zformulovala Božena Lipej následující závěry z jednání:

- Katastrální agentury v zemích EU by měly mezi sebou udržovat úzké kontakty a včas koordinovat činnosti, které souvisejí s implementací směrnic Evropského parlamentu a Rady o uznávání odborných kvalifikací a o službách na vnitřním trhu.
- Doporučuje se, aby katastrální měření byla prováděna soukromými úředně oprávněnými zeměměřiči respektujícími speciální požadavky jednotlivých států na tyto činnosti. Tyto požadavky musí být v souladu s uvedenými směrnicemi.
- Doporučuje se, aby požadavky členských států EU na odbornou praxi byly v jednotlivých regionech (skupinách sousedících států) shodné.
- Zakládá se společná pracovní skupina EuroGeographics, CLGE a Geometer Europas, mezi jejíž úkoly patří:
 - vyzvat odborníky z členských zemí EU k účasti na činnostech této pracovní skupiny
 - shromáždit existující směrnice, předpisy a další dokumenty, které souvisejí s uznáváním odborných kvalifikací a volným pohybem služeb pro účely katastru
 - připravit a rozeslat dotazník
 - do konce roku 2009 zpracovat závěrečnou zprávu a výsledky poskytnout katastrálním agenturám členských zemí EU.

Při závěrečném ceremoniálu Božena Lipej oznámila, že toto jednání řídí jako předsedkyně pracovní skupiny EuroGeographics naposledy, protože odchází ze státní správy do soukromého sektoru. Poté bylo jednání zakončeno.

5. Technická dokumentace

Ke zprávě je přiložen podrobný program jednání, seznam účastníků a přednesená prezentace o výkonu zeměměřických činností a ověřování výsledků zeměměřických činností v České republice.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

I přes obecné proklamace o vytváření podmínek pro volný pohyb služeb a hladké uznávání odborných kvalifikací, bylo z jednotlivých prezentací i neoficiálních rozhovorů patrné, že většina katastrálních agentur nemá velký zájem o usnadnění přístupu zahraničních úředně oprávněných zeměměřičů na domácí trh.

Doporučuje se uvést informace o uznávání odborných kvalifikací státních příslušníků členských států Evropské unie, které jsou k dispozici na oficiálních stránkách ČÚZK, do souladu s platnou legislativou.

Zpracoval: Ing. Jaroslav Bačina